

Vol.16

Newsletter

การสำรวจแร่

การสำรวจแร่ เป็นการศึกษาทางธรณีวิทยา เพื่อให้รู้ว่าพื้นที่ใด ๆ มีโครงสร้างทางธรณีวิทยาเป็นอย่างไร มีแร่สะสมตัวอยู่บ้างหรือไม่ มากน้อยเพียงใด เกรดหรือคุณภาพของแร่เป็นอย่างไร หากลงทุนทำเหมืองแร่จะมีความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจหรือไม่

การสำรวจแร่มีขั้นตอนสำรวจในเบื้องต้นและสำรวจในขั้นรายละเอียด โดยการสำรวจในเบื้องต้น ได้แก่ การศึกษาธรณีวิทยา โครงสร้างของพื้นดิน การเก็บตัวอย่างผิวดิน หรือการสำรวจทางธรณีฟิสิกส์ เพื่อให้ทราบทั่วพื้นที่บริเวณใดมีศักยภาพทางแร่ชนิดใด มากน้อยเพียงใด ส่วนการสำรวจในขั้นรายละเอียด จะต้องมีการศึกษาเพิ่มเติมทั้งด้านธรณีเคมี ธรณีฟิสิกส์ รวมถึงการเจาะสำรวจว่า บริเวณใดมีแหล่งแร่อยู่หรือไม่ มีปริมาณสำรองมากน้อยเพียงใด เกรดหรือคุณภาพแร่เป็นอย่างไร และหากลงทุนทำเหมืองแร่จะคุ้มค่าทางเศรษฐกิจหรือไม่

ทั้งนี้ การสำรวจแร่ในขั้นรายละเอียดเป็นการลงทุนที่มีความเสี่ยงสูงและมีค่าใช้จ่ายสูง ดังนั้นวิธีการบริหารจัดการของภาครัฐ โดยทั่วไปจะสำรวจธรณีวิทยาแหล่งแร่ขั้นต้น ส่วนการสำรวจในรายละเอียดจะให้ภาคเอกชนดำเนินการ

ภายใต้พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2510 หากภาคเอกชนสนใจจะสำรวจแร่จะต้องได้รับอนุญาตจากทบวงแร่เพื่อการสำรวจแร่ โดยมีเงื่อนไขการอนุญาตให้สำรวจแร่ที่สำคัญ เช่น ก่อนเข้าไปสำรวจในพื้นที่ใด จะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าของพื้นที่ก่อนไม่ว่าพื้นที่ ภาครัฐ หรือพื้นที่เอกชน และพื้นที่ที่มีกิจกรรมการสำรวจจะต้องฟื้นฟูให้อยู่ในสภาพเดิม เป็นต้น ทั้งนี้ การสำรวจในขั้นรายละเอียด เช่น การเจาะสำรวจ จะมีผลกระทบต่อพื้นที่และชุมชนน้อยมาก

การอนุญาตให้ภาคเอกชนสำรวจแร่ ผู้รับอนุญาตต้องรายงานผลการสำรวจให้ภาครัฐ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานทางธรณีวิทยาของประเทศ ผู้รับอนุญาตจะต้องลงทุนสำรวจตามเงื่อนไขการอนุญาตและแบกรับความเสี่ยงที่จะพบแร่ที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจหรือไม่

ในกรณีที่ผู้สำรวจพบแหล่งแร่ที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจ ก่อนการทำเหมืองจะต้องขอประทานบัตรทำเหมืองแร่ ซึ่งเงื่อนไขที่สำคัญ ในการที่ภาครัฐจะอนุญาตประทานบัตร ได้แก่

- พื้นที่ที่จะขอประทานบัตรทำเหมืองแร่ ถ้าเป็นที่ดินที่มีเอกสารสิทธิ์ หรือสิทธิครอบครอง ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าของที่ดินก่อน หรือต้องซื้อสิทธิที่ดินนั้นก่อน ถ้าเป็นที่ดินของรัฐ เช่น ป่าไม้ หรือ ส.ป.ก. จะต้องได้รับอนุญาตจากหน่วยงานเจ้าของพื้นที่ก่อน
- ในกรณีที่พื้นที่ของรัฐแต่มีผู้ครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาตจากหน่วยงานเจ้าของพื้นที่ หน่วยงานเจ้าของพื้นที่จะต้องให้ผู้ขอประทานบัตรทำความตกลงกับผู้ครอบครองพื้นที่เดิมนั้นก่อน
- จะต้องมีการรับฟังความเห็นของชุมชนรอบพื้นที่ที่ตั้งประทานบัตร และความเห็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- จะต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการผู้ชำนาญการ ด้านเหมืองแร่ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมก่อน โดยจะต้องมีมาตรการป้องกันผลกระทบ ในทุกด้าน ซึ่งรวมถึงผลกระทบต่อสังคมและชุมชน

